

ПРЫРОДНАЕ ЗЕМЛЯРОБСТВА: ШТО РАБІЦЬ, А ШТО — НЕ

У садзе, як і ў прыродзе, усё ўзаемазвязана: любыя расліны і насякомыя для чагосьці прызначаны. Пазбаўляючыся з дапамогай ядахімікатаў ад адных (шкоднікаў — з нашага пункту гледжання), мы міжволі наносім шкоду ўсім астатнім. Таму «прыроднае земляробства» выяўляецца больш у назіранні: бяром за аснову прынцыпы прыроднай самарэгуляцыі і ўкараненнем іх на ўчастку разумна.

Выжывае мацнейшы

Варта разумець, што шкоднікамі насякомыя з'яўляюцца толькі для нас, а для прыроды яны — санітары. У першую чаргу такія насякомыя нападаюць на хворыя і ослабленыя расліны. А значыць, гэта сігнал, што з раслінай штосьці не так. Варта задумацца. Прыроднае земляробства заключаецца ва ўменні прыкмячаць і рабіць правільныя высновы з убачанага.

Магчыма, расліна пасаджана не ў тым месцы: ёй

занадта мокра ці гарача, яна ў цені або ёй не падыходзіць састаў глебы. З-за неспрыяльных умоў расліна ўсе свае рэсурсы расходую на выжыванне, а на барацьбу са шкоднікамі ўжо не застаецца сіл.

Іншы прыклад: з-за механічнага пашкодвання або цяжкай зімоўкі дрэва або куст аслаблі. У гэтым выпадку яго варта падкарміць арганічнымі ўгнаеннямі, загіць раны і пакачаць да наступнага сезона.

Не заўсёды тое, што здаецца нам шкодным, з'яўляецца такім — напрыклад,

тля на каліне. Мы бачым яе кожны год, але дрэва ад гэтага не перастае цвісці і пладаносіць. Дык навошта ж умешвацца?

Час усё лечыць

Перш чым нешта рабіць, задумайцеся пра механізм дзеяння і магчымы наступствы. Увесну маладыя пупышкі, лісце і бутоны прыцягваюць у сад насякомых, якія грызучы лісце ці смочуць з яго сок. Услед за імі з'яўляюцца насякомыя-драпежнікі, якія сілкуюцца шкоднікамі. У правільна арганізаваным садзе ў гэты ж час птушкі віоць гнёзды, а насякомаедныя жывёлы (вожыкі, жабы, яшчаркі) знаходзяць сабе дом.

Пры агульным здароўі саду ды нашым неўмяшанні баланс паміж гэтымі групамі ўсталюецца даволі хутка. Гэта і ёсць аснова арганічнага жывога земляробства.

Нічога не рабіце

Так-так, набярыцеся цярпення і дайце саду шанц самастойна справіцца з цяжкасцямі. Ваша жаданне ўсё палепшыць у самых кароткіх тэрмінах насамрэч усё толькі псуе: знішчэнне шкоднікаў з дапамогай ядахімікатаў — гэта кароткатэрміновае рашэнне праблемы. Прыроднае земляробства вучыць цярпенню і ўменню чакаць, і таму ёсць некалькі прычын.

Незвычайны падыход

1. Сад — адкрытая экосістэма: немагчыма цалкам ізаляваць яго ад навакольнага асяроддзя. Праз нейкі непрацяглы час шкоднікі зноў з'явіцца звонку.

2. Пасля апрацоўкі хімікатамі драпежнікі (якія знішчалі шкоднікаў) пазбаўляюцца кармавой базы. Яны сыходзяць з саду, пакінуўшы яго без абароны перад чарговым нашэсцем шкоднікаў.

3. Самі расліны выпрачучуць з яго сок. Услед за імі з'яўляюцца насякомыя-драпежнікі, якія сілкуюцца шкоднікамі. У правільна арганізаваным садзе ў гэты ж час птушкі віоць гнёзды, а насякомаедныя жывёлы (вожыкі, жабы, яшчаркі) знаходзяць сабе дом.

Пры агульным здароўі саду ды нашым неўмяшанні баланс паміж гэтымі групамі ўсталюецца даволі хутка. Гэта і ёсць аснова арганічнага жывога земляробства.

У канчатковым выніку мы зноў бяромся за апырквальнік, і гісторыя паўтараецца. Дык навошта ж ускладняць жыццё сабе і раслінам? Дайце саду магчымасць аднавіць раўнавагу — дакажцеся, пакуль колькасць драпежных насякомых будзе адэкватная колькасці шкоднікаў. Гэта ці не самы складаны момант, які давядзецца перажыць. Хіба гэта магчыма — сядзець склаўшы рукі і чакаць, назіраючы, як мы губляем будучы ўраджай?!

СЁННЯ

Месяц

Апошняя квадра
16 ліпеня.
Месяц у сузор'і Блізнят.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	5.03	21.28	16.25
Віцебск	4.45	21.25	16.40
Магілёў	4.53	21.18	16.25
Гомель	4.57	21.07	16.10
Гродна	5.19	21.42	16.23
Брэст	5.28	21.35	16.07

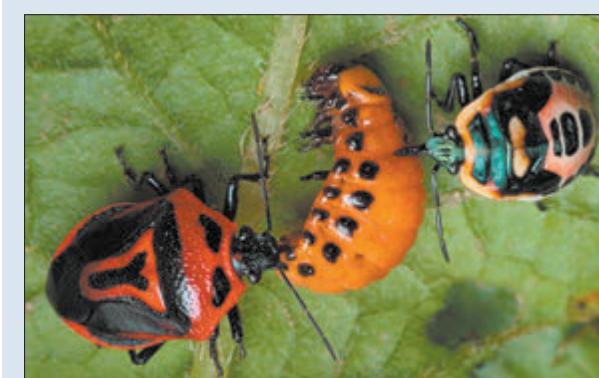
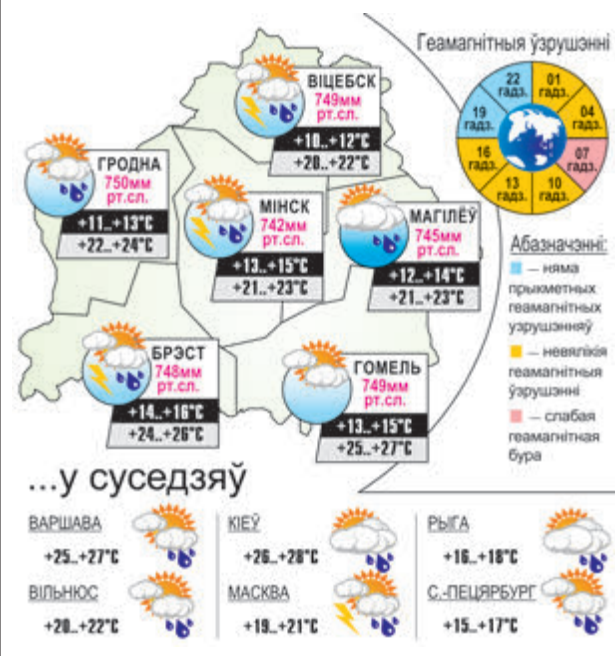
Імяніны

Пр. Ульяны, Антона, Валянціна, Васіля, Інакэнція, Лук'яна, Сідара, Сыся, Фёдара, К. Макрыны, Вінцэнта, Марціна.

Фота Максіма ШАСТАКОВА.

ЗАЎТРА

Галоўныя ворагі каларадскага жука — гэта клопы перылюс і падзізус. Клопы і іх лічынкі ядуць яйкі каларадскіх жукоў.

Даты	Падзеі	Людзі
19 ЛІПЕНЯ		
1702 год — у ходзе Вялікай Паўночнай вайны армія Аўгуста Моцнага, курфюрста саксонскага, караля польскага і вялікага князя літоўскага, саюзніка Пятра I, сышлася з арміяй Карла XII у бітве пры Клішове, якая скончылася рашучай перамогай шведаў.		
1822 год — французскі венаходнік Жазэф Нісефор Ньепс зрабіў першую ў свеце фатаграфію, на якой адлюстраваны мужчына, што вядзе на повадзе каня.		
1902 год — нарадзіўся Ілья Архіпавіч Уласенка (г. Добруш Гомельскай вобласці), Герой Савецкага Саюза, генерал-маёр. Палкоўнік Уласенка вызначыўся 23—25.09.1943 года ў баях каля с. Глебаўка Кіеўскай вобласці (Украіна); праявіў ініцыятыву і знаходлівасць, асабістым прыкладам мабілізаваў воінаў на паспяховае фарсіраванне Дняпра, замацаванне на плацдарме і адбіццё варожых нападаў. Памёр у 1963 годзе.		
1920 год — у Расіі створана надзвычайная камісія па ліквідацыі непісьменнасці.		
1927 год — двухмесны спартыўны самалёт AIR-1, створаны ў КБ А.С. Якаўлева, устанавіў першы ў СССР сусветны рэкорды (неафіцыйныя), паклаўшы пачатак развіццю самалётнага спорту ў СССР.		
1932 год — нарадзіўся Мікалай Іванавіч Парубаў, беларускі вучоны-юрыст, доктар юрыдычных навук, прафесар, заслужаны дзеяч навукі Беларусі. Адзін з заснавальнікаў беларускай навуковай школы крыміналістыкі. Аўтар навуковых прац па юрыдычнай псіхалогіі і эты-		
	цы, крыміналістычнай тактыцы, методыцы расследавання і папярэджання асобных відаў злачынстваў, рыторыцы. Памёр у 2013 годзе.	
1972 год — Івану Мележу і Івану Шамякіну прысвоены званні народных пісьменнікаў Беларусі.		
1980 год — у Маскве адкрыліся XXII Алімпійскія гульні. Праходзілі ў сталіцы СССР з 19 ліпеня па 3 жніўня. Гэта былі першыя ў гісторыі Алімпійскія гульні на тэрыторыі Усходняй Еўропы, а таксама першыя Алімпійскія гульні, праведзеныя ў сацыялістычнай краіне. Частка спарторніцтваў Алімпіяды-1980 праводзіліся ў іншых гарадах Савецкага Саюза, а менавіта: парусныя рэгаты стартавалі ў Таліне; папярэднія гульні і чвэрцьфіналы футбольнага турніру адбыліся ў Кіеве, Ленінградзе і Мінску; спарторніцтва па кулявой стральбе прайшлі на стрэльбішчы «Дынама» ў падмаскоўных Мыцішчах.		
	Гульні вядомыя тым, што больш за 50 краін байкатавала Алімпіяду ў сувязі з уводам у 1979 годзе савецкіх войскаў у Афганістан. Некаторыя спартсмены з краін, якія байкатавалі Гульні, усё ж прыехалі ў Маскву і выступалі пад алімпійскім сцягам.	
	Было сказана	
	Іван МЕЛЕЖ, народны пісьменнік Беларусі: «Горш за усё ў жыцці — няпэўнасць. Адаю перавагу яснасці. Няхай цяжкай».	

УСМІХНЕМСЯ

Як кажа мой бацька: «Не спрачайся з тым, хто можа выгнаць цябе з дому і выкрасліць з завяшчання».

Як кажа наш інжынер па тэхніцы бяспекі:
«Не суньце пальцы куды не трэба. Іх не так шмат, як здаецца...».

Божухна!
Дапамажы мне зрабіць урокі з дзіцем і застацца

добрай матуляй, культурнай жанчынай і адэкватнай суседкай!

Раўнівая жонка кажа мужу:
— Так, я не знайшла ў цябе любоўных лістоў, прапахлых духамі, і на тваім каўняры няма слядоў чужой памады! А цяпер растлумач, чаму рэмень бяспекі на правым пярэднім сядзенні машыны адрэгуляваны па фігуры, удвая танчэйшай за маю!